

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

18 noiembrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Ursache Petru,

judecători – Timofti Vladimir, Nicolaev Ghenadie, Alerguș Constantin, Moraru Petru,

a examinat în lipsa părților recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Miron Constantin și de către partea vătămată Nicolaescu Victor, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 februarie 2014, în cauza penală în privința lui

Batuev Nina Vladimir, născută la 10 iunie 1949 în r. Ungheni, s. Agronomovca, domiciliată în mun. Chișinău, bd. Decebal, 64, ap. 31.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 13.04. 2011 – 02.08.2013 (prima instanță).
2. 22.11.2013 – 27.02.2014 (instanța de apel).
3. 28.07.2014 – 18.11.2014 (instanța de recurs ordinar).

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 02 august 2013, Batuev Nina a fost achitată de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, fiind invocată lipsa elementelor constitutive ale infracțiunii în acțiunile inculpatei.

2. Batuev Nina a fost pusă sub învinuire pentru faptul că la data de 24 iulie 2007, cu scopul însușirii a bunurilor altei persoane în proporții deosebit de mari prin înșelăciune, sub pretextul împrumutului banilor în sumă de 21000 Euro de la cet. Nicolaescu Victor i-a eliberat o recipisă și ca ultimul să fie asigurat de restituirea sumei de bani, i-a lăsat în gaj contractul de vânzare - cumpărare a imobilului nr. 1030107230.01 cu suprafața de 495,9 m² și terenului amplasat în s. Gura Bîcului, raionul Anenii Noi.

Tot ea, la 16 ianuarie 2008 din nou a cerut de la Nicolaescu Victor bani în sumă de 40500 Euro și 13000 dolari SUA. Suma fiindu-i acordată în bază de recipisă, obligându-se să o restituie în termen de 10 zile inclusiv mijloacele bănești luate la data de 24 octombrie 2007, în sumă totală de 62500 euro și 13000 dolari SUA inclusiv penalitățile de întârziere în sumă de 1000 Euro în calitate de garant al rambursării sumelor respective a depus tot acelaș teren de pământ. Totodată ultima l-a convins pe partea vătămată prin eliberarea procurii generale, că în cazul în care nu va restitui suma de bani, Nicolaescu Victor are dreptul să vîndă terenul sus indicat și să-și ia banii. Astfel, Batuev Nina a însușit de la Nicolaescu Victor suma de 61500 Euro și 13000 dolari SUA.

Ulterior, Batuev Nina, știind cu certitudine că contractul de cumpărare a terenului nr. 1030107230.01 cu suprafața de 495,9 m² amplasat în s. Gura- Bîcului, raionul Anenii Noi se află la Nicolaescu Victor, dar banii nu poate să îi ramburseze, a vândut terenul dat altei persoane.

În drept, acțiunile inculpatei Batuev Nina au fost încadrate de procuror în baza art. 190 alin. (5) Cod penal – *escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere săvârșite în proporții deosebit de mari.*

Prima instanță și-a motivat soluția prin stabilirea acțiunilor arbitrare la întocmirea rechizitoriului, lipsa probelor convingătoare care ar confirma vina, existența în speța dată a relațiilor civile între inculpata Batuev Nina și partea vătămată Nicolaescu Victor, lipsa laturii subiective a infracțiunii, încălcarea prevederilor art. 63 Cod de procedură penală.

3. Sentința menționată a fost atacată cu apel:

- de către procuror, care a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care Batuev Nina să fie recunoscută vinovată în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal cu numirea pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de 12 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar pentru femei, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții de conducere pe un termen de 4 ani.

Procurorul a invocat că, instanța de fond la emiterea sentinței nu a acordat deplină eficiență prevederilor art. 75 Cod penal, deoarece vina lui Batuev Nina în cele imputate a fost dovedită pe deplin, iar inculpata a săvârșit o infracțiune care face parte din categoria infracțiunilor contra patrimoniului, iar apărarea proprietății este asigurată de Constituția Republicii Moldova, alte legi organice și internaționale, iar corectarea acesteia poate avea loc numai în cazul în care instanța de judecată va aplica o pedeapsă privativă de libertate, deoarece aplicarea unei alte pedepse non privative de libertate, ar putea duce la săvârșirea unei noi infracțiuni.

Procurorul în apel descrie cumulul de probe care, în viziunea acuzării, a fost ignorat de prima instanță, cum ar fi: declarațiile părții vătămate Nicolaescu Victor, declarațiile martorilor Prigală Trofim, Sterea Valeriu, documentele anexate la materialele cauzei; descrie fapta prejudiciabilă demonstrată în cadrul examinării cauzei în prima instanță.

3.1. De către avocatul Topală Igor în numele părții vătămate Nicolaescu Victor care a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit ordinii stabilite pentru prima instanță, prin care Batuev Nina să fie recunoscută vinovată de comiterea infracțiunii prevăzută de art. 190 alin. (5) Cod penal, admiterea acțiunii civile înaintată de către Nicolaescu Victor și dispunerea încasării de la Batuev Nina în folosul lui Nicolaescu Victor ca prejudiciu material în suma de 59000 Euro, 8000 dolari SUA și a prejudiciului moral suma de 400000 lei. Consideră că în cadrul ședinței de judecată au fost prezentate suficiente probe, care demonstrează vina inculpatei Batuev Nina în comiterea infracțiunii imputate.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 februarie 2014, au fost respinse ca nefondate apelurile declarate de procurorul Kelsa Olga și

de către avocatul Topală Igor în numele părții vătămate Nicolaescu Victor, cu menținerea sentinței.

Instanța de judecată a ajuns la concluzia că probele nominalizate indică la existența unor relații contractuale reglementate de legislația civilă, modul de examinare a cărora este prevăzut de normele codului civil, pentru care inculpata Batuev Nina nu poate fi trasă la răspundere penală. În acțiunile inculpatei nu s-a stabilit latura subiectivă a infracțiunii, adică intenția că la momentul primirii banilor cu împrumut inculpata avea intenția de a-i însuși, astfel, instanța de fond corect a ajuns la soluția de achitare a inculpatei, deoarece vinovăția nu a fost dovedită sub aspect penal. Nu s-a dovedit prin probe certe, concrete însușirea de către inculpata Batuev Nina a sumei de 62500 Euro și 13000 dolari SUA, echivalentul a 1170525 lei luată cu împrumut de la partea vătămată Nicolaescu Victor.

5. La 15 aprilie 2014, făcând trimitere la prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel se contestă cu recurs ordinar de către procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Miron Constantin, care solicită casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel în alt complet de judecată invocând că:

- instanța de apel a pus la baza emiterii hotărârii declarațiile inculpatei, iar declarațiile părții vătămate greșit le-a apreciat critic;
- instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel; probele examinate în instanța de apel confirmă vina inculpatei Batuev Nina de comitere a escrocheriei în proporții deosebit de mari;
- latura obiectivă a escrocheriei se realizează prin dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere;
- hotărârile instanțelor judecătorești sunt nefondate, bazate pe aprecierea unilaterală și eronată a circumstanțelor constatate, încălcând astfel prevederile art. 24 alin. (2), 101 alin. (3) Cod de procedură penală.

5.1. La 23 aprilie 2014, hotărârile menționate sunt atacate cu recurs ordinar de către partea vătămată Nicolaescu Victor, care făcând trimitere la prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicită casarea acestora, rejudecarea cauzei, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpata Batuev Nina să fie recunoscută vinovată în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal. Să fie admisă integral acțiunea civilă înaintată, cu încasarea de la Batuev Nina în folosul lui Nicolaescu Victor prejudiciul material în sumă de 59000 Euro, 8000 dolari SUA și a prejudiciului moral în sumă de 400000 lei, invocând că:

- instanța de apel la emiterea deciziei nu a ținut cont de probele pertinente și concludente prezentate de către partea acuzării, care demonstrează vinovăția inculpatei în cele imputate;
- Batuev Nina a dobândit de la partea vătămată banii prin înșelăciune și abuz de încredere;
- Instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel;
- sunt întrunite toate atributele specificate cu privire la existența prejudiciului moral cauzat dintr-o faptă ilicită.

5.2. În referința declarată de către avocata Mîrza Daniela în interesele inculpatei Batuev Nina s-a solicitat menținerea sentinței și deciziei instanței de

apel, cu respingerea recursurilor ordinare declarate de procuror și partea vătămată, ca fiind vădit neîntemeiate, invocând că motivele invocate în recursuri nu se încadrează în prevederile legale ale art. 427 Cod de procedură penală.

5. Judecând argumentele recursurilor ordinare în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit consideră, că acestea urmează a fi admise reieșind din următoarele considerente.

Potrivit art. 414 Cod de procedură penală (red. 14.03.2003), instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de instanța de fond. Instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Instanța de apel, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

La chestiuni de drept se referă cele ce țin de faptul: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual penal sau administrativ au fost corect aplicate și hotărârea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

Colegiul penal lărgit constată, că instanța de apel la examinarea apelurilor declarate nu a respectat cerințele art. 414 Cod de procedură penală, nu a răspuns la modul convenit la toate motivele invocate de apelanți în apeluri și nu s-a pronunțat efectiv asupra legalității sentinței privind achitarea inculpatei Batuev Nina învinuită pe art. 190 alin. (5) Cod penal, din care considerente decizia urmează a fi casată, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, deoarece aceste erori nu pot fi corectate de instanța de recurs.

6.1. Cu referire la recursul declarat de procuror.

În conformitate cu art. 422 Cod de procedură penală, recursul se declară în termen de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

În speță se constată, că procurorul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recurs ordinar la 15 aprilie 2014, împotriva deciziei instanței de apel din 27 februarie 2014, pronunțată la 27 martie 2014, în termen.

Drept temei pentru declararea recursului, recurentul a indicat prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, care stipulează că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazurile în care instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Instanța de recurs menționează că acest temei pentru recurs și-a găsit confirmarea în speța dată.

Potrivit apelului declarat de procurorul Kelsa Olga (f.d. 164-168, vol. II) criticându-se legalitatea și interpretarea unilaterală a probelor se invocă următoarele motive:

“acuzarea de stat consider că faptele incriminate lui Batuev Nina conțin elementele infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, și nici de cum nu poartă caracter civil, deoarece se probează prin următoarele probe:

- declarațiile părții vătămate Nicolaescu Victor care a declarat că pe inculpată o cunoaște, deoarece au avut relații legate de serviciu. La 24 iulie 2007 Nicolaescu Victor fiind ferm convins că Batuev Nina, care a cerut suma de bani pentru procurarea unui teren și că-i va întoarce în termen deoarece prima sumă împrumutată a fost returnată fără careva probleme, s-a angajat de a-i pune la dispoziție 21000 Euro, fapt confirmat prin recipisa semnată de către inculpată anexată, la care s-a obligat ca în caz de nerambursare a împrumutului în termenul imobilul situat în r-ul Anenii Noi, s. Gura-Bîcului format din teren pentru construcții cu nr. cadastral 1030107230, cu suprafața de 1,2813 ha și construcția comerciala cu nr. cadastral 1030107230.01 cu suprafața de 495,9 m.p. va trece în proprietatea lui Nicolaescu Victor, eliberându-i în acest sens o procură generală din 26 octombrie 2007.

Ulterior la data de 16 ianuarie 2008 la insistența inculpatei, el i-a mai pus la dispoziție în calitate de împrumut o sumă de bani. În luna februarie începutul lui martie, anul 2008, pîrîta a întors doar o mică parte din sumă și anume 5000 dolari SUA și 3500 Euro, cerînd amînarea restituirii sumei restante.

Avînd necesitatea acută de banii împrumutați, el a fost nevoit mai activ să ceară banii de la inculpată și în caz de neîntoarcere i-a propus vînzarea sectorului de teren indicat mai sus pentru care deținea o procură generală din partea inculpatei de a dispune de terenul dat.

Ulterior a aflat că terenul sus indicat, care chipurile Batuev Nina l-a lăsat în gaj, a fost vîndut de către ultima cet. Sterea Valeriu;

- declarațiile martorului Prigală Trofim, date în instanța de judecată sub jurămînt, care a declarat că din anul 1996 activează în calitate de notar privat în Anenii Noi. La 06 februarie 2006 el ca notar privat a autentificat contractul de vînzare - cumpărare al sectorului de teren situat în s. Gura-Bîcului, r-nul Anenii Noi, înregistrat în registrul actelor notariale sub nr. 756. Acest contract conform legii despre notariat a fost eliberat în trei exemplare, unul dintre care a rămas la el, iar două exemplare au fost înmîinate cet. Batuev Nina, dintre care un exemplar a fost depus în OCT Anenii Noi pentru înregistrare. Contractul prezentat lui are ștampila de înregistrare OCT Anenii Noi. Astfel de ștampilă poate fi numai pe exemplarul care se află în OCT și la persoana care este stăpînul imobilului. Notarul, care a autentificat acest contract, conform legii despre notariat poate să elibereze un duplicat al acestui contract. Referitor la eliberarea duplicatului la acest

contract în adresa lui nu s-a adresat nimeni. Din dosarul cadastral originalul contractului nu putea fi scos și trebuia să se păstreze la organul cadastral;

- declarațiile martorului Sterea Valeriu, date în instanța de judecată sub jurământ, care a declarat că, activează în calitate de director la Î.M. „Balcanir” din anul 1994. Aproximativ 3-4 ani în urmă a făcut cunoștință cu cet. Turciei Özdemir Tarcan care se ocupau cu construcții, ultimul adresându-se la el cu propunerea comercială de investire a mijloacelor bănești în construcția casei de pe str. M. Basarab, mun. Chișinău, prezentând un set de documente. Pe parcursul anului 2006 el i-a împrumutat lui Özdemir Tarcan bani în sumă totală de 96300 Euro, despre care fapt dispune de recipise. La începutul anului 2008 el a început restituirea împrumutului, atunci aproximativ la sfârșitul lunii februarie – începutul lui martie 2008 cet. Özdemir Tarcan i-a propus lui în schimb de bani un sector de teren pentru construcții în s. Gura-Bîcului, r-nul Anenii Noi. El a fost de acord și la 06 martie 2008 a venit în biroul notarial situat pe str. Kogălniceanu, unde a făcut cunoștință cu cet. Batuev Nina, care s-a prezentat ca soacra lui Özdemir Tarcan. Împreună cu Batuev Nina au intrat la notar și au autentificat contractul de vânzare-cumpărare pe sectorul de teren indicat. După eliberarea contractului el i-a propus lui Özdemir Tarcan dacă el va întoarce banii, să anuleze acest contract de vânzare-cumpărare. La 23 aprilie 2008 acest contract a fost înregistrat în OCT Anenii Noi. Aproximativ în vara anului 2009 la el în oficiu s-a adresat cet. Batuev Nina, care a cerut să-i întoarcă sectoarele de teren. El a declarat că dacă lui i se restituie suma de bani împrumutată, anulează contractul de vânzare - cumpărare pe acest sector de teren, după ce nici Özdemir Tarcan, nici Batuev Nina la el nu s-au adresat. Referitor la faptul dacă acest contract a fost încheiat formal, a explicat că nu corespunde adevărului.

Totodată vina lui Batuev Nina se dovedește și prin materialele cauzei penale:

- contractul de vânzare - cumpărare a terenului nr. 1030107230.01 cu S.495,9 m² amplasat în s. Gura - Bîcului, r-nul Anenii Noi, care se afla la cet. Nicolaescu Victor;

- contractul de vânzare - cumpărare a terenului nr. 1030107230.01 cu S. 495,9 m² amplasat în s. Gura - Bîcului, r-nul Anenii Noi, care se afla la cet. Sterea Valeriu;

- recipisele date de către Batuev Nina lui Nicolaescu Victor;

- procura, eliberată cet. Nicolaescu Victor de către Batuev Nina;

- copiile dosarului cadastral nr. 1030107230.01, examinat în instanța de judecată.

Astfel, analizând cumulul de probe acumulate în cadrul urmăririi penale cercetate în instanța de judecată, s-a constatat faptul că Batuev Nina prin abuz de încredere a primit banii de la Nicolaescu Victor și le-a folosit în scopuri personale.

Potrivit art. 190 alin. (5) Cod penal (Comentariul) „**Obiectul juridic**” nemijlocit constituie relațiile sociale a căror existență și desfășurare normală sunt condiționate de ocrotire a relațiilor patrimoniale.

Latura obiectivă a escrocheriei se realizează prin dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere.

Prin dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane se înțelege transmiterea benevolă infractorului de către victimă a bunurilor sau a dreptului asupra bunurilor sub influența înșelăciunii sau a abuzului de încredere.

Escrocheria se consideră consumată dacă averea a fost dobândită de la victimă și infractorul are o posibilitate reală de a o folosi sau dispune de ea la dorința sa.

Latura subiectivă a escrocheriei se caracterizează prin intenție directă și prin scop de profit.

Toate aceste circumstanțe denotă faptul că inculpata a acționat în așa mod pentru a duce victima în eroare și pentru a-i căpăta încrederea în faptul că mijloacele sale financiare vor fi rambursate total și mai ales că există o anumită garanție (procura generală de a dispune de bunul imobil). Pentru existența infracțiunii de escrocherie este necesar ca victima să fi fost indusă în eroare și să fi ajuns la o reprezentare greșită a unei situații sau împrejurări. În cazul de față suntem în prezența unei astfel de situații când Nicolaescu Victor era ferm convins de faptul că în cazul nerambursării împrumutului, va putea beneficia de efectele procurii generale spre vinderea bunului imobil și a încasa valoarea sumei împrumutate inculpatei și mai ales că inculpata i-a predat în posesie contractele de donație și de vânzare - cumpărare asupra terenului și construcției, ca respectiv să fie în imposibilitate de a încheia tranzacții în privința acestor imobile.

Referitor la a doua modalitate a laturii obiective a escrocheriei se exprimă prin faptul înșelăciunii. **Înșelăciunea** inculpatei este probată prin faptul înstrăinării de la data de 06 martie 2008 prin contractul de vânzare- cumpărare a bunului imobil ce a constituit ca garant în raporturile juridice civile cu Nicolaescu Victor, cetățeanului Sterea Valeriu. Faptul dat fiind probat prin materialele prezentate de către OCT Anenii Noi, cât și prin constatarea faptului că inculpata s-a adresat la notarul privat Cernov Rodica pentru ridicarea contractului de vânzare - cumpărare și de donație pentru efectuarea vânzării lui Sterea Valeriu a terenului.

Toate aceste acțiuni întreprinse de către inculpată denotă intenția directă a acesteia de a dobândi ilicit bunurile altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, fiind conștientă de faptul dat și de producerea prejudiciului victimei.

La fel constatarea laturii obiective a infracțiunii de escrocherie presupune și stabilirea legăturii de cauzalitate dintre fapta prejudiciabilă - dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere - și urmarea imediată, exprimată prin prejudiciile cauzate. Astfel, în cadrul examinării cauzei s-a demonstrat cu exactitate fapta prejudiciabilă săvârșită de către inculpată și urmările prejudiciabile. Nicolaescu Victor fiind deposedat prin înșelăciune și abuz

de încrede de o sumă excesiv de mare de bani și anume 59000 Euro și 8000 dolari SUA care pînă la momentul de față inculpata nu i-a restituit.

Procurorul a menționat, că dacă să raportăm prevederile date cu situația de fapt, sunt întrunite toate aceste condiții, și anume, existența faptei cu caracter ilicit, și anume, escrocheria (art. 190 alin.(5) Cod penal), legătura de cauzalitate între fapta ilicită săvîrșită și prejudiciul cauzat la fel există, deoarece inculpata prin înșelăciune și abuz de încredere a dobîndit ilicit suma de bani cauzîndu-i victimei un prejudiciu considerabil, culpa autorului faptei adică cet. Batuev Nina la fel a fost dovedită, capacitatea delictuală de asemenea existînd. În consecință procurorul a menționat că sunt întrunite toate atributele specificate mai sus cu privire la existența prejudiciului moral cauzat dintr-o faptă ilicită.

Astfel, acuzarea de stat a considerat că vinovăția lui Batuev Nina în comiterea infracțiunii prevăzute în art. 190 alin. (5) Cod penal, a fost dovedită pe deplin în cadrul cercetării judecătorești.”

Anume asupra acestor motive invocate în apel de procurorul Kelsa Olga instanța de apel nu s-a pronunțat, sau s-a pronunțat superficial, fără argumentarea cuvenită.

Colegiu penal lărgit mai menționează, că instanța de apel la emiterea hotărîrii nu a ținut cont de prevederile Hotărîrii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 23 din 28 iunie 2004 “Cu privire la practica judiciară în procesele penale despre sustragerea bunurilor” .

Astfel, instanța de apel a examinat probele superficial, fără ca acestea să fie minuțios analizate și apreciate în ansamblu cu alte probe, care în opinia procurorului, confirmă vinovăția lui Batuev Nina.

6.2. Cu referire la recursul declarat de partea vătămată Nicolaescu Victor.

În speță se constată, că partea vătămată Nicolaescu Victor s-a conformat prevederilor legale și a declarat recurs ordinar la 23 aprilie 2014, împotriva deciziei instanței de apel din 27 februarie 2014, pronunțată la 27 martie 2014, în termen.

Drept temei pentru declararea recursului, recurentul la fel a indicat prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, care stipulează că hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazurile în care instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Astfel, Colegiul penal lărgit constată că, în speța dată s-a confirmat temeiul pentru recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală – cazul cînd instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate de avocatul Topală Igor în numele părții vătămate Nicolaescu Victor în apel.

Potrivit apelului declarat de către Topală Igor în numele părții vătămate Nicolaescu Victor (f.d. 167-174, vol. II) acesta și-a exprimat dezacordul cu soluția

instanței de fond deoarece pe parcursul examinării cauzei penale s-a stabilit cu certitudine că inculpata Batuev Nina a comis infracțiunea prevăzută de art. 190 alin. (5) Cod penal, escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere, săvârșite în proporții deosebit de mari, invocând următoarele motive:

„Referitor la latura obiectivă a componenței de infracțiune prevăzută de art. 190 alin. (5) Cod penal incriminată inculpatei, s-a indicat faptul că infracțiunea de escrocherie se exprimă prin dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere. Prin oricare dintre cele două modalități - înșelăciunea sau abuzul de încredere - care în realitate se și pot suprapune, făptuitorul induce victima în eroare, îi creează o falsă reprezentare a realității, indiferent de mijloacele utilizate, pentru a realiza transmiterea voită, sub incidența sa ori a altei persoane, a bunului sau dreptului asupra lui, ce aparține celui supus manoperelor frauduloase. Astfel în cazul de față suntem în prezența ambelor modalități ale escrocheriei care se suprapun și anume în acțiunile inculpatei este prezenta atât înșelăciunea cât și abuzul de încredere. Inculpata prin faptul că inițial a întors integral suma împrumutului în mărime de 45000 Euro la data de 24 octombrie 2007 a căpătat încrederea lui Nicolaescu Victor pentru ca tot în aceeași zi să-i ceară să-i împrumute bani în sumă de 21000 Euro pentru procurarea unui lot de teren. Astfel, Nicolaescu Victor fiind ferm convins că-i va întoarce în termen deoarece prima sumă împrumutată a fost returnată fără careva probleme, s-a angajat de a-i pune la dispoziție suma de 21000 Euro, fapt confirmat prin recipisa semnată de către inculpată anexată la dosar, care s-a obligat ca în caz de nerambursare a împrumutului în termenul convenit, imobilul situat în r - nul Anenii Noi, s. Gura-Bîcului format din teren pentru construcții cu nr. cadastral 1030107230 cu suprafața de 1,2813 ha și construcția comercială cu nr. cadastral 1030107230.01 cu suprafața de 495,9 m.² va trece în proprietatea lui Nicolaescu Victor, eliberându-i în acest sens o procură generală din 26 octombrie 2007.

Ulterior la data de 16 ianuarie 2008 la insistențele inculpatei, Nicolaescu Victor i-a mai pus la dispoziție în calitate de împrumut suma de bani în valoare de 40500 Euro și 13000 dolari SUA. Suma fiindu-i acordată în bază de recipisă, obligându-se să o restituie în termen de 10 zile inclusiv mijloacele bănești luate la data de 24 octombrie 2007, în sumă totală de 62500 Euro și 13000 dolari SUA inclusiv penalitățile de întârziere în sumă de 1000 Euro. În calitate de garant al rambursării sumelor respective a depus tot același teren de pământ. Aproximativ în luna februarie începutul lui martie, anul 2008, inculpata a întors doar o mică parte din sumă și anume 5000 dolari SUA și 3500 Euro, cerînd amînarea restituirii sumei restante.

Avînd necesitatea acută de banii împrumutați, Nicolaescu Victor a fost nevoit mai activ să ceară banii de la inculpată și în caz de neîntoarcere i-a propus vînzarea sectorului de teren indicat mai sus pentru care deținea o procură generală din partea inculpatei de a dispune de terenul dat. Toate aceste circumstanțe denotă faptul că inculpata a acționat în așa mod pentru a duce victima în eroare și pentru a-i căpăta încrederea în faptul că mijloacele sale financiare vor fi rambursate total și mai ales că există o anumită garanție (procura generală de a dispune de bunul imobil). Pentru existența infracțiunii de escrocherie este necesar ca victima să fi fost indusă

în eroare și să fi ajuns la o reprezentare greșită a unei situații sau împrejurări. În cazul de față suntem în prezența unei astfel de situații când Nicolaescu Victor era ferm convins de faptul că în cazul nerambursării împrumutului va putea beneficia de efectele procurii generale spre a vinde bunul imobil și a încasa valoarea sumei împrumutate inculpatei, și mai ales că inculpata i-a predat în posesie contractele de donație și de vânzare- cumpărare asupra terenului și construcției, ca respectiv să fie în imposibilitate de a încheia tranzacții în privința acestor imobile.

Referitor la a doua modalitate a laturii obiective a escrocheriei se exprimă prin faptul înșelăciunii. Înșelăciunea inculpatei este probată prin faptul înstrăinării la data de 06 martie 2008 prin contractul de vânzare- cumpărare a bunului imobil ce a constituit ca garant în raporturile juridice civile cu Nicolaescu Victor, cetățeanului Sterea Valeriu. Faptul dat fiind probat prin materialele prezentate de către OCT Anenii Noi cât prin constatarea faptului că inculpata s-a adresat la notarul privat Cernov Rodica pentru ridicarea contractului de vânzare - cumpărare și de donație pentru efectuarea vânzării lui Sterea Valeriu a terenului. La fel vina inculpatei se probează și prin depozițiile notarului privat Prigală Trofim care a confirmat faptul că contractual de vânzare - cumpărare din data de 06 februarie 2006 prin care Fondația Socială de Binefacere, președinte fiind inculpata Batuev Nina devine proprietara imobilului care a constituit ca garant în relațiile civile cu Nicolaescu Victor și care ulterior a fost înstrăinat cetățeanului Sterea Valeriu, avea ștampila de înregistrare în OCT Anenii Noi. Astfel de ștampilă poate fi numai pe exemplarul care rămîne la OCT. Notarul care a autentificat acest contract, conform Legii cu privire la notariat poate să elibereze un duplicat al acestui contract. Însă pentru eliberarea duplicatului la acest contract în adresa notarului nu s-a adresat nimeni. Respectiv din declarațiile notarului și din dosarul prezentat de către OCT Anenii Noi rezultă faptul că inculpata prin metode necunoscute a făcut rost de originalul contractului de vânzare - cumpărare din 06 februarie 2006 pentru a-l prezenta notarului în scopul perfectării la data de 06 martie 2008 a contractului de vânzare - cumpărare semnat între Batuev Nina și Sterea Valeriu.

Apelantul a mai invocat, că toate aceste acțiuni întreprinse de către inculpată denotă intenția directă a acesteia de a dobîndi ilicit bunurile altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, fiind conștientă de faptul dat și de producerea prejudiciului victimei.

La fel, constatarea laturii obiective a infracțiunii de escrocherie presupune și stabilirea legăturii de cauzalitate dintre fapta prejudiciabilă - dobîndirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere - și urmarea imediată, exprimată prin prejudiciile cauzate. Astfel în cadrul examinării cauzei s-a demonstrat cu exactitate fapta prejudiciabilă săvîrșită de către inculpată și urmările prejudiciabile. Nicolaescu Victor fiind deposedat prin înșelăciune și abuz de încredere de o sumă excesiv de mare de bani și anume 59000 Euro și 8000 dolari SUA care pînă la momentul de față inculpata nu i-a restituit.”

Anume asupra acestor motive invocate de avocatul Topală Igor în numele părții vătămate Nicolaescu Victor instanța de apel nu s-a pronunțat sau s-a pronunțat superficial fără argumentarea cuvenită.

6.3. Totodată Colegiul penal lărgit mai invocă, că potrivit art. 1 alin. (2) Cod de procedură penală, procesul penal are ca scop protejarea persoanei de infracțiuni

și pentru a realiza acest scop, instanța de judecată examinează cumulul de probe prezentat instanței, inclusiv probele administrate legal de organul de urmărire penală la etapa respectivă.

Astfel, inculpata Batuev Nina fiind interogată la etapa urmăririi penale, în prezența avocatului Capcelea Radion (f. d. 88-90, vol. I), la confruntare cu partea vătămată Nicolaescu Victor (f.d. 106-108, vol. I) a declarat că în total prin sume diferite, în 8 episoade, ea a luat de la Nicolaescu Victor 49700 Euro și 11800 dolari SUA, la 16 ianuarie 2008 ea a scris o recipisă lui Nicolaescu Victor confirmând că a primit de la el bani în sumă de 62500 Euro și 13000 dolari SUA, care s-a obligat să-i restituie până la 25 ianuarie 2008, suma e indicată cu procente pentru banii primiți. Ea a restituit numai 5000 dolari SUA și 3500 Euro.

Fiind interogată în prima instanță inculpata Batuev Nina (f.d. 129-135, vol. II) a declarat că a primit de la partea vătămată Nicolaescu Victor 20700 Euro, iar declarațiile ei de la urmărirea penală unde ea a indicat alte sume nu au fost obiect de examinare potrivit procesului - verbal al ședinței de judecată, astfel rămânând neelucidate contradicțiile din declarații, ce este foarte important pentru speța dată.

Fiind interogată în instanța de apel (f.d. 197, vol. II) inculpata Batuev Nina a declarat „ea nu-i datorează nimic însă d-l Nicolaescu Victor vroia procentele..., recipisă nu am oferit... doar am dat recipisă că am luat bani de la dumnealui... Nu dorește să dea răspuns la mai multe întrebări.... Este de acord cu sentința...” atît. Iarăși, au rămas neelucidate contradicțiile esențiale din declarațiile inculpatei Batuev Nina date la urmărirea penală, la prima instanță și din instanța de apel, ea fiind interogată pur formal în instanța de apel.

Analizînd aceste declarații ale inculpatei Batuev Nina, Colegiul penal lărgit nu acceptă concluzia primei instanțe menținute de instanța de apel că în speță persistă relații civile, fiindcă buna credință în exercitarea obligațiilor contractuale nu poate fi bazată pe refuz în a da declarații sau pe declarații diferite și contradictorii.

Colegiul lărgit mai invocă, că potrivit practicii judiciare deja statuate (cauza 1ra-898/2014) relații civile pot fi atunci cînd părțile se comportă cu bună credință în executarea obligațiilor reciproce din contracte civile. Admițînd faptul că inițial între părți au existat niște acorduri civile, ca urmare a comportamentului viclean a uneia din părți care a primit banii, dorind să nu mai restituie banii primiți, aceste acțiuni pot constitui elementele infracțiunii de escrocherie. Limita între un acord civil și o componentă de infracțiune este latura subiectivă, care în cadrul relațiilor civile este caracterizată prin buna-credință a părților, iar în cazul escrocheriei este caracterizată prin abuz de încredere și înșelăciune. Lipsa intenției infracționale la momentul intrării în raporturi juridice civile nu presupune excluderea posibilității trecerii pe parcurs a raporturilor civile în sfera penalului.

Colegiul lărgit mai menționează că, instanța de apel în decizia sa a analizat superficial probele prezentate de partea acuzării, nu a apreciat la justa valoare circumstanțele de fapt ce reies din declarațiile părții vătămate Nicolaescu Victor, declarațiile martorilor Sterea Valeriu, Prigală Trofim și alte probe. Or, potrivit art. art. 99 alin. (2), 100 alin. (4) Cod de procedură penală, instanța urma ca probele administrate în procesul penal să le verifice sub toate aspectele și obiectiv.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevede procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile Legii procesual-penale asupra tuturor motivelor invocate în apeluri de apelanți și ținând cont de motivele casării deciziei atacate, să pronunțe o hotărîre legală și întemeiată.

7. Pentru aceste motive, în conformitate cu art. 434, art. 435 alin.(1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

D E C I D E :

Admite recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Miron Constantin și de către partea vătămată Nicolaescu Victor, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 februarie 2014 în privința lui **Batuev Nina Vladimir**, cu dispunerea rejudecării cauzei de către Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, pronunțată integral la **09 decembrie 2014.**

Președinte

Ursache Petru

Judecători

Timofti Vladimir

Nicolaev Ghenadie

Alerguș Constantin

Moraru Petru